

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Neposredno prejema upravnistvo in ekspedicijski v "Katoliški Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 236.

V Ljubljani, v soboto 15. oktobra 1892.

Letnik XX.

„Und alles ist Dressur“.

S tem nemškimi rekami jelo se je razvijati v „Slovenskem Narodu“ pred tremi tedni najnovejša slovensko bajeslovje o celi kôpi izmišljenih okrožnic, podtaknjenih prevzvišenemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu. O razvoju tega bajeslovja smo svojim čitateljem prav vestno poročali. Natančnejši študij te nove prikazni na slovenskem literalnem polju podajal bi brezdvomno ne le filozofom, ampak tudi juristom in moralistom, znabiti celo psihijatrom mnogo zanimivega, zlasti ako bi se potrudili, proučavati zbegano zavijanje in zvijanje „Slov. Nar.“, pa tudi sramotno beganje inteligentnih čitateljev, ki tiče v železnih krempljih „Narodovih“ zvijač in katerim je prepovedano vsako prosto mišljenje in presojevanje ter predpisana brezpogojna, slepa vera v trditve „Slov. Nar.“.

Ni li temu do pičice tako? Kaj je drugaga, nego ostudna „dressura“, ako morajo „Narodovi“ čitatelji na golo besedo in trditve „Narodovo“ verovati v štiri okrožnice, katere nikdar niso krožile po svetu? In li ni največje trpoštvo, najhujša „dressura“, ako se po resnici hrepeneči čitatelj „Narodov“, ki želi izvedeti, kaj je s prepornimi okrožnicami, zavrne, da se „Narod“ ne misli več spuščati v polemiko, da mi lažemo, da naj torej kratko malo, brez dokazov, prisega na njegovo resničnost in poštenost; naj brez premisleka verjame, da je belo črno, črno pa belo.

Toda nikar ne mislite, da „Narod“ brez motivacije zahteva tako trdno vero v se. O ne! On ima tehten (!!) vzrok za svoje postopanje, ki je vreden, da si ga bližje ogledamo. On trdi, da smo se mi „ponižali pod gotov moralni nivo“, valed, česar ne moremo nikogar razžaliti, ko bi tudi hoteli. Torej mi, ki smo po sodbi „Slov. Nar.“

v istini krvavo in v dno duše razžalili gospoda L. Svetca in nekatere odbornike družbe sv. Cirila in Metoda, mi po sodbi istega „Naroda“ ne moremo razžaliti „Narodovega“ vredništva, ko bi tudi hoteli. In vendar, glejte čudo! Zarad krvavega razžaljenja taceh pravnih propalic, za kakoršne nas „Narod“ proglašča, sklicuje se vseslovenski banket in zanj bobna z vso silo isti „Narod“!!

Tedaj mi smo se „ponižali pod gotov moralni nivo“!? S čim neki? S tem, da tirjamo, naj se laž prekliče in resnici dá čast. Gospoda „Narodova“! Hrepenenje po resnici in boj za resnico stori nas podobne Bogu, ki je „resničen“; stori nas podobne božjemu spasitelju, ki je sam o sebi rekel, da je „resnica“; in hrepeneči po resnici nam vелеva tudi natorni red, ker brez resničnosti bi ne mogla obstati človeška družba.

Ko bi se mi postavili na „Narodovo“ stališče, smeli bi — z istim pravom, s katerim podtika našemu škofu okrožnice — trditi, da dne 9. t. m. ni bilo v Ljubljani Svetčevega banketa, katerega se je udeležilo 180 oseb, in smeli bi z isto pravico od svojih čitateljev zahtevati, naj nam verujejo, kakor „Narod“ zahteva od svojih, naj verujejo v štiri okrožnice, razposlane vsem farnim uradom, katerih je blizu 300. Bi se nam li ne smijale vrane, ko bi kaj takega trdili?

In vendar — kar je pri nas nemogoče, mogoče je pri „Narodu“. „Narodovi“ razumni čitatelji verjeti morajo vse. Res veliko vere zahteva naš radikalni dnevnik od svojih pristašev; toliko je sveta katoliška cerkev nikdar ni zahtevala od svojih otrok in lahko rečemo, da širi „Narod“ med slovensko ljudstvo prazno vero; a ne le prazno vero, ampak gole laži. In nova laž njegova je, ako trdi, da smo se mi „ponižali pod gotov moralni nivo.“

Ne, gospoda „Narodova“! Zahtevajoč resnico stojimo v moralnem oziru na vrhuncu moralnosti, stojimo na stališču Tistega, ki je prišel „dajati spričevanje resnici“ in ki je zasramovan samozvestno rekel, „ako sem krivico govoril, spričaj, da je krivica; ako pa je resnica, zakaj me biješ?“

Istotako stojimo na višku katoliške moralnosti — to nam bode gotovo rad potrdil vsak profesor katoliške morale in gotovo tudi vsak razumnik — ako zahtevamo, da se raztrošena laž prekliče, da se škoda, storjena na dobrem imenu, popravi, da se drzno žaljeni časti dá zadoščenje. V imenu „hčerke nebeške“, v imenu resnice tirjamo, da obrekovalci prekliče svoje obrekovanje, in ta moralni zakon veže tudi časopise, tudi „Slov. Narod“, ki ni v nobeni morali izvzet, kateremu resnični Bog ni dal privilegija, lagati, krasti in ropati časti in poštenja in dobrega imena svojemu namestniku in maziljencu. Veže pa ta moralni zakon tudi tiste, ki stojé za „Slov. Narodom“, ako list svojevoljno na noben način neče storiti svoje dolžnosti.

Zato apelovali smo danes teden pred Svetčevim banketom na moze poštenjake, ki bi morali biti vsi globoko prepričani o dolžnosti, da se vsako obrekovanje mora preklicati, ker so celó gospodu Luki Svetcu, kateremu nihče ni kratil njegove časti, s tolikimi ovacijami peli slavo in priznanje.

Tem branilcem žaljene časti smo klicali: „Gospoda, zbrana na banketu! Ako Vam je količkaj sveta resnica in pravica, čast in poštenost, je Vaša sveta dolžnost, da izrečete svojo obsodbo nad „Slovenskim Narodom“ zaradi ostudnih lažij, katere trosi med Slovence o svojem škofu. Vaša dolžnost je, da može, ki imajo besedo pri listu, resno opomnite, da laž je laž in ostane laž, do-

LISTEK.

Prepričan sem, da se že dolgo pečate s slovom in da poznate vse psevdonime v „Narodovih“ podlistkih in „Zvonovih“ predalih, da se celó bavite s posebnim strokovnim raziskavanjem v slovsvenih zgodovini slovenski, da namreč „kritičnoj metodoj“ iščete pisateljev naših inseratov imena in življenjepisne črtice, da tako zamašite tudi ta vrzel našega slovstva.

Potrebno bi bilo to vsekako, vzlasti ker je inserat največjega pomena za bodoče čase. Te vrste povestij, novelic in romanov, kakor jih imamo sedaj žalostno priložnost prebirati, se vendar ne morejo dolgo časa vzdržati, in sicer že zaradi tega ne, ker bo zmanjkalo ljudij.

Za božji čas, ta naglica, s katero hité naši slavni pisatelji moriti vse nastopajoče osebe, tako, da je sredi povesti zaradi nesreč, samomorov, dvo-bojev, ubojev itd. že vse krvavo, ta naglica, milostna, ménim, da bode kmalu uničila vse za nastope v povestih sposobno človeštvo.

Zato, milostna, pa nastopi inserat namesto drugaga slovstva, tako, da bo inserat, če ne tudi v znanstvenem slovstvu, vsaj v lepóznanskem jedina vrsta poezije, gospodar vseh devetih „muz“ jedina steza, po kateri bodo prihodnji pesniki gurali svoje pesniške „rozinante“.

Sicer je „Narod“ res že odprl novo pot in kakor vedno duhovito opomogel pomanjkanju leposlovju prikladnih ljudij, ker je začel pisati „peklenške humoreske“ in namesto ljudij spravil v akcijo — hudobe. Toda 1. je samo „Narod“ sposoben, opisavati hudobe temeljito in iz skušnje, 2. pa utegne tudi njemu kmalu zmanjkati hudobeev.

In tako, milostna, zopet ne bo drugaga ostalo, nego da tudi „Narod“ posveti vse svoje strani inseratov.

Morda, milostna, vprašujete, odkod ima ravno inserat tisto surógatno lastnost, da vzmore namesto vati nebrój raznovrstnih pesniških vrst z gazelo in z rondelom vred. Če Vam podám pristno opredelbo inserata, boste takoj spoznali, za kaj se gre. Inserat je namreč vplivaje iz rodov človeške domišljije na „ljudske žepe“, in skoro ravno tako se dá opredeliti velika večina lepega slovstva naše dóbe. Poleg tega so pa pri inseratu mnoge prednosti.

Inserat je 1. v finančnem vprašanju točen in jasen. Na glavi listu stoji zapisano, koliko treba plačati, če kdo želi fantazirati na zadnjih straneh. In tako je prav! Na jedenkrat bi se odstranilo tisto jednostransko opisovanje samo nekaterih stranij in samo nekaterih oseb naše domovine. Zakaj bi n. pr. sami Krjavlj ali same Rožmarinke lesketale se kot originali po naših romanih?

Zakaj bi samo dr. Mahnič bil tako srečen, da se v spodbuden smeh vseh pravičnih trga po libe-

ralnih listih? In takih krivičnih pojavov je še v izobilju! Vse to pa poneha, ko inserat nastopi kot jedino opravičena leposlovna oblika. Kedor bo hotel, da se hvali, ali da se graja, v obče, da ob njegovi osebi, ali ob njegovem „pogorju“ človeška domišljija pride v tir, najémi si pesnika in njegove proizvode po vrstici plačane priobčuj v listu. In potem bo list lahko plačeval svoje bralce, kar je jedino pravično v naših dneh. Sedaj se izrablja domišljija pod imenom „rodoljubja“, „lojalnosti“, „narodne hvaležnosti“, „prvoborilnih zaslug“ itd. cum gratia in infinitum samo za posamnike. In bralci so tako nesrečni, da morajo plačevati za take težko porojene otroke prisiljene domišljije drag cesarski denar. Potem se bo godilo narobe! Lep napredek kažejo v tem nemške kulture prvi agentje — krivonosni in slokonogi dediči obljubljenе dežele, ki lepo skrbé, da se jim plačujejo zasebni romani — na zadnji strani. Saj je prav tako! In sedaj se mej inserati natančno lahko pregleduje, v koliko je mej dvema napredovala tista „ljubezen“ in še več drugaga, kar se je sicer v debelih knjigah popisano za drage novce pošiljalo v dežele.

Inseratu je pa drugič domišljija postavljena na pravi temelj, na katerem sedaj jedino vživa priznanje vsake vrste naprednjakov žurnalistično, leposlovno in drugo temu podobno slovstvo, namreč na temelj — humbuga. — — — Filozofoval bi še dalje, milostna, o tem iz najnovejših časov, toda plaši me izrek nekega znamenitega našega slovstvenika, ki

kler se ne prekliče, in da je dolžnost „Naroda“ obrekovalca, preklicati hudo obrekovalje. Ako to storite, povrnila bode te daj vsaj deloma resnici, pravici in poštenju čast. Od mož-poštenjakov pričakujemo to po vsej pravici.“

In vspeh tega našega poziva?! — O — Tisti banket, ki si je postavil nalogo zadostiti žaljeni (?) časti g. L. Svetca in braniti (?) družbo sv. Cirila in Metoda, tisti rabločutno-pravični banket ni našel besedice zadoščenja svojemu škofu za ostudne napade na njegovo osebo, za obsodbo ostudnih lažij proti njegovi osebi. To je tisti banket, na katerem se je s tako pobožnimi besedami govorilo o ljubezni do bližnjega. Iz mize, bogato obložene s priznanjem in zadoščenjem, ni padla ne drobtinica povračila dobrega imena, časti in poštenja za našega kn-žkoška.

Sosedom našim onkraj Sotle ne moremo zameriti, ako trobijo v en rog z našimi liberalci, ker razmer naših prav nič ne poznajo in je tudi nemogoče, da bi je poznali, ako zajemajo svoje informacije iz „Slov. Naroda“ in zato ne vedó, kaj delajo. A zameriti moramo kolovodjam naše napredne stranke, imenoma dr. Tavčarju in Iv. Hribarju, ki vesta, ali bi vsaj morala vedeti, kake laži se trosijo po „Slov. Narodu“ in imata pri listu toliko besede, da lahko zahtevata, naj se ne ustavlja spoznani resnici, ker to je greh zoper sv. Duha. To zlasti velja o dr. Tavčarju, ki je načelnik upravnega odbora „Narodne Tiskarne“, katera izdaje „Slov. Narod“. Njemu bi pač ne smelo biti vse jedno, ako se „Narodu“ opravičeno očita, da laže, ker tudi „Narodovi“ čitatelji, hvala Bogu, niso še tako globoko pali, da bi bili pripravljeni vedoma laž za resnico vsprejeti, kakor jo vredništvo vedoma proglašá. Na mestu bi bilo, ko bi bil dr. Tavčar ali pa njegov oproda Ivan Hribar protestiral zoper laži v „Narodu“. Toda mesto tega je prevzel g. Ivan Hribar nalogo, kateri se je — sodeč po razprtih črkah v „Slov. Narodu“ — na onem mestu — pripisovala eminentna važnost pri celem banketu, in to je: predlagal je, naj se odpošlje brzojavnim putem udanostna izjava dr. Jos. Juriju Strossmayerju, škofu djakovskemu.

Smelo smemo trditi, da znamo tako dobro, ali pa še bolje kot g. Hribar, ceniti Strossmayerjeve veličanske zasluge in plemenita njegova dela in smo je že v marsikateri priliki z navdušenjem povdarjali. Zato bi bilo pač nespametno, ko bi zoper zasluženó čiščenje tega rodoljuba hoteli ugovarjati. A nekaj družega je, zaradi česar postopanje gosp. Hribarja ostro obsojamo. Dovolite nam, g. Ivan Hribar, da se z Vami prav po domače pomenimo. Vzemimo, da Vaš oče še žive in bridke ure jim dela grdo obrekovalje ljudi. Vi kot „dober“ sin ne rečete ne besedice v obrambo časti in dobrega imena njihovega ter greste, kakor da bi se

ne bilo prav nič zgodilo, na veselo pojedino, kjer rajate in napivate oddaljenemu sosedu kot usoru izvrstnega očeta. Bi li ne zatajili Vi s takim činom svojega lastnega očeta?

Tako delata Vi kot „dober katoličan“ s svojim lastnim škofom, s svojim duhovnim očetom. Vidite ga obrekovalnega, oropanega dobrega imena in časti, a ni Vam mar, da bi se zanj potegnili, ampak pošljete ostentativno svoj udanostni pozdrav daljnemu sosedu, ko ste le malo dni prej brez povoda zaničevali, smešili in obrekovali svojega lastnega škofa, rekoč: „da škof ne pardi nira nikogar, ki ne pride in ne pade pred njim na kolena.“)

Častiti gospod Ivan! Se li taki neosnovani napadi vjemajo z Vašim katoličanstvom? Ako se z „Vašim“ vjemajo, ne vjemajo se s pravim katoličanstvom. Po katoliških načelih se ne vpraša, kako ste častili Strossmayerja, ki po naredbi božje previdnosti ni Vaš škof in nima nad Vami nikake oblasti od Boga, pač pa Vas bode vprašal, kakšno je bilo Vaše obnašanje proti Vašemu škofu; in ta Vaš škof je v Vašem strankarskem glasilu tako ostudno obrekovani dr. Jakob Missia. Zato nam pa nikakor ne zamerite, ako vkljub Vašim medenim besedam dvomimo prav resno nad Vašim pristnim katoličanstvom. Doma ste pravi pravcati „Starčevičijane“, ki enako strastno napadate svojega blagega škofa, kakor delajo Starčevičijanci s škofom Strossmayerjem; zunanjemu svetu nasproti pa ste Strossmayerjevec, kateremu pošiljate udanostne izjave.

Zato naj nam banketujoča gospoda nikar ne zameri, ako ji izrazimo svoje obžalovanje, da upravni odbor „Narodne Tiskarne“, ki je bil menda polnoštevilo zastopan na banketu, ne le ni smatral za primerno ustreči naši pravični želji, ampak je s svojo breztačno udanostno izjavo nekako odobravai laži in obrekovalje „Slov. Naroda“. Pomagal je s tem „dressirati“ čitatelje „Slov. Naroda“, katerim bi sicer, ko bi spoznali resnico, utegnili pasti mrena iz očí in bi začeli svobodneje misliti ter bi otresli trinoški jarem slepe vere v „Narod“, kateri jih sedaj teži.

Toda vse to nas ne bode odvrglo, da ne bi zopet in zopet dvignili svojega glasu za resnico, pravico in poštenje. Dokler „Slov. Narod“ ne prekliče svojih lažij, ali pa ne pokaže svojega patenta za laž, ne bomo mirovali.

Dvigali bomo svoj glas za pravice tiste posvetne inteligence, katero „Narod“ kuje v spone laži in prevare; za osvobojenje inteligence, ki ima v prvi vrsti pravico do resnice in ki gotovo lista

*) V proračunski debati v X. seji doželnega zbora kranjskega dne 28. septembra 1892. — Gl. „Slovenski Narod“ števil. 227.

se je o priliki blagovolil izraziti tako-le: „Da bi le ti „proklati“ f. d. n. povsod filozofije ne vlačili na dan“ in zato se vam za danes priporoča klerikalec.

Zločin na porušenem mostu.

(Francoski spisal Jean Grange.)

(Dalje.)

Ko vse nadrobno prevdarim, sklenem tedaj, da bom rekel, ako bi bil vprašan, da mi je oseba, koja nam je vkradla dragocenosti, za-nje anonimno poslala peneze, ker jo je pekla vest.

Postajal sem vedno dovtipnejši in bolj prekanjen. Preiskovalni sodnik imel bi bil z menoj mnogo opraviti. Skril sem 54.000 frankov v cinasto škatuljo in jo zakopal v kleti. Ko se izselim iz „Solčne vile“, vzamem lahko neopažen to škatuljo seboj. Dasi selitev iz vile zdaj ni bila nujna, vendar sem bil primoran, to storiti. Vedeli so dobro, da nimam treh tisočakov za stanarino.

Zjutraj sta prišli, kakor po navadi, obe hčerki, da mi voščita „Dobro jutro“.

„Kako si bled, papa!“ vsklikneta obe jedno-glasno. Pogledam v zrcalo; v istini sem bil bled, kakor robec; na levem senci opazim celó šopek sivih las, koji so bili dan pred to dogodbo še popolnoma črni.

Žena je trdila, da sem bolan, ter me prosila, naj ne grem iz sobe. Da, celó naša stara dekla me je kaj pozorno ogledovala. Ali sem se hotel spre-

hajati, ali ostati raje doma? Odločim se za posled-nje. V moje ne-malo presenečenje minol je dan, toda v „Solčni vili“ še črhnil ni nihče, da je zginil stari gospod Leroy.

Nisem imel več postanka doma. Grem torej, toda stojte! Jedva sem bil kacihi sto korakov od doma, bila je prva oseba, koja sem srečal — stari gospod Leroy! — Da, ta umirajoči stari, možno, da je bil mrtev, kojega sem vrgel v reko — in bi zdaj nekje v reki moral ležati z razbito lobanjo kot nabuhlo truplo — stal je živ in zdrav pred menoj!

Bog, koga sem torej okradel, koga umoril? Gospod Leroy me prvi ogovori: „No, sosed, dober dan! Kaj se pa danes držite tako kisto? Udarec, kojega prizadene denarna izguba, ni vedno smrtni. Končno se pa nádejam, da bode vaš oče v Parizu vendar še nekaj otel. To bi bila lepa, da bi vašemu očetu ne ostale ni peroti od te gosi! Hm, oče vaš je svoj gospod; ináče je z menoj. Čujte, sinoči sem se malo pomudil v Sv. Moricu, in že mi je poslala moja obitelj naproti dva strežaja s svetilkami, kajti imel sem pri sebi mnogo denarja. Pogum, ljubi sosed, in sporočite gospodu Rémoisu moj pozdrav!“

Na to odide. Saj je bil pa tudi skrajni čas. Da bi se ne bil prijel za drevo, zgrudil bi se bil na zemljo.

Še jedenkrat: kdo je bil oni nesrečnež, kojega sem okradel in s „porušenega“ mostu vrgel v vodo? Bil sem takó potr, da žena moja, ne da bi me bila vprašala, pošlje v Sv. Moric po zdravnika.

(Dalje sledi.)

ne naroča za to, da bi jo slepil in ji laž za resnico prodajal. Ker ne moremo si misliti večjega protislovja, kakor je to, da „Slov. Narod“, ki se proglašá za glasilo svetnega razumnistva, ter si šteje to v svoj ponos, pita svoje čitatelje za lažjo, ko je vendar laž smrt vsakega razumnistva, resnica pa edina hraua vsake prave inteligence.

„Da, radi bi videli, gospoda „Narodova“, da bi vas slepo za Vami plesalo in brezpogojno prisegalo na Vaše laži, ker rek: „Und alles ist Dressur“ bi radi po vsej sili v veljavo spravili pri svojih čitateljih; toda tudi slovenska inteligenca se bo s časom jela zavedati svoje pravice do resnice in Vam bo potegnila brez usmišljenja krinko raz-obraz.“

„Pustite jih pri miru, saj se ne zavedajo svojih zmot!“

Chi non castiga i delitti ne cagiona
dei nuovi. Giusti.

S svarilom „Pustite jih...“ skušajo nekateri „dobromisleči“ pregovoriti zagovornike katoliške resnice, da bi liberalcev in njih zmot ne zavračali. Tako svateč menijo oni „dobromisleči“ koristiti slovenskemu ljudstvu, da, katoliški reči!

Denimo, da liberalci se res ne zavedajo. Kdor je v zmoti, pouči ga,“ rekel je Bog, „sam je učil nevedne, in to ukazal svojim namestnikom. Po zgoranjem svarilu pa bi tega ne smeli. Svarilo ono je proti — božji postavi.

Tem srečnejši je človek, čim popolnejši. Človek more tem popolnejši biti, čim jasnejši, čim točnejši, čim čisteje spoznava resnico, čim oddalje-nejši je od zmot. Svojega bližnjega, tudi liberalca, ljubimo tem bolj, čim bolj mu preganjamo zmot. Zgoranje svarilo je tedaj tudi proti ljubezni do bližnjega, tudi proti ljubezni, koja smo tudi liberalcu dolžni.

Ono svarilo ni le proti vsaki postavi in dobremu svetu, ampak je kar naravnost — blazno, noro. Ako ne smemo liberalcem zabranjevati, da trošijo zmot iz jedinega razloga, „ker se ne zavedajo svojega škodljivega pođenjanja“, potem bi tudi blaznemu ne smeli izviti noža iz roke, ko ljudi mesari, kajti tudi on ne vé, kaj dela.

Izgovor: „Pustite liberalce, saj ne vedó, kaj delajo,“ t. j. ker so „ignoranti, norci“, res ni posebno časten. A dasi so liberalci kot majhni bogovi in puneto samoljubja zeló občutljivi in koji protestu-jejo, kdor se drzne, v svoji brezbožnosti jih smatirati za navadne zemeljske črvičke, vendar onega nečastnega odgovora ne odbijajo od sebe. „Časten res ni,“ si mislijo, „pa nam koristen.“ Da, ono svarilo ne koristi katoliški reči, niti slovenskemu katoliškemu ljudstvu, ampak — liberalcem. Kajti po onem svarilu se res mnogi zagovorniki katoliške resnice umaknejo, umolknejo, in liberalci imajo prosto roko, na bojnem polju so brez nasprotnika. Zmaga je gotová liberalcev.

Ni pa res, da se dandanašnji liberalci svojih zmot ne zavedajo. Mi trdimo, da se liberalci bolj zavedajo svojih zmot in zlobnih kopčnih svojih namenov, kakor oni „dobro misleči“ svojega katoličanstva.

Slovenski liberalci trde nauke proti resnici katoliški. Rimski Katolik in „Slovenec“ sta to z dokazi nebrojnokrat dokazala. Dasi so naši liberalci bili vzgojeni na brezverskih gimnazijah in židovskih vseučiliščih, vendar vsaj spomin njihov iz otroških let jih spominja, da so oni nauki proti naukom malega katekizma, proti nauku, ki se veruje v katoliški družini, iz katere so izšli.

Torej liberalci naši se zavedajo svojih zmot. Ako se delajo, kakor bi se ne zavedali, je to le hinavščina, ignorantia, affectata, ignorantia culpabilis.

Se več. Naši liberalci tajijo, kakor je zopet nedavno pokazal „Slov. Narod“ v podlistku nesrečni „milostni“ bistveni razloček mej človekom in živalijo, trdeč, da je človek le igrača mesenega nagona, tajé torej prve umstvene in moralne principe, n. pr. da je razloček mej dobrim in slabim, tajijo nepogredne sklope iz teh prvih principov, gledé katerih pa se ne more trditi, da bi koji človek jih mogel ne-poznati. Ti principi so vsakemu človeku jasni.

(Dalje v prilogi.)

tudi neučnemu. Ker pa naši liberalci vključno temu nauke trdijo, trosijo, ki so proti njim, je dokaz, da ne delajo iz nevednosti, — ampak vedé in hoté, torej namenoma.

Neumno in zlobno ono svarilo „Pustite liberalce pri miru, saj se ne zavedajo, kaj delajo“, izvira iz neke vrste ljubezni, a ne iz ljubezni do katoličanstva, ampak liberalstva! Ono pospešuje laž, a ne resnice. Oni „dobromisleči“ so „zavezniki liberalcev“, a ne katoličanov. Oni „dobromisleči“ niso pomočniki nedolžno napadenemu, ampak — razbojniku. „Liberalce“ in „dobromisleč“ poravnalec sta nam en sovražnik v dveh osebah. Prvi je jasen, odprt sovražnik, drugi tihotapec, zavratnež. Drugi je nevarniši od prvega! „Gott bewahre mich vor meinem Freund“, vor meinem Feind werde ich mich selbst!“

Fanatiki gnjilega miru vi pravite, da naj pustimo pri miru liberalce! Da in ne. Ljubili bomo njihove osebe, a zmote njih in — vaše bomo skušali uničiti, da bomo zopet vsi jedini v resnici. Sloga, mir, sreča ne zavлада poprej v narodu slovenskem, dokler ne bomo zopet jedini v oni večni ljubezni, ki je rekla: Jaz sem resnica. Liga + 1.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. oktobra.

Notranje dežele.

Ceško. Minolo sredo sta bili dve dopolnilni volitvi za češki deželni zbor. Bila sta izpraznjena mandata kmetijskih občin. Ker Staročehi niso postavili kandidatov, sta Mladočeha Brzobohaty in Kus voljena enoglasno. Poprej je jednega teh okrajev zastopal Staročeh. Staročeska stranka je torej izgubila zopet jeden mandat, mladočeska ga je pa pridobila. Najžalostnejše je to, da je staročeska stranka že tako zgubila pogum, da si več ne upa niti postaviti kandidatov. S tako svojo pasivnostjo le sebi škoduje.

Ogersko. V Keseku so proštu zarubili in prodali zrcalo, ker ni hotel plačati 10 gld. globe. Krstil je bil deklico, katere mati je protestantske vere, in ni izročil krstnega lista protestantskemu pastору. Poslednji ga je tožil, in prošt je bil obsojen, da plača 10 gld. globe. Zrcalo je kupila neka ženska, ki ga je proštu nazaj podarila. Prošt je bil jako vesel, da ima tako udane župljane.

Vnanje države.

Srbija in Avstrija. Vsi srbski listi so jako zadovoljni z izjavami grofa Kalnokyja v budgetnem odseku avstrijske delegacije in naglašajo veliko objektivnost avstrijskega ministra vnanjih stvari, ki se počuti vtikati v srbske notranje zadeve. Liberalni listi so seveda posebno zadovoljni z izjavami grofa Kalnokyja o trgovski pogodbi med Avstrijo in Srbijo. Zagotavljajo, da bo liberalna vlada gledala, da ohrani najboljše odnose z Avstrijo.

Srbija. Skupščina razpusti se v decembru in nove volitve bodo pa v februarju. — Sedaj je hudo nasprotje med državnim svetom in vlado. Državni svet dela vladi vse mogoče ovire. Poslednja pa proti njemu ničesa storiti ne more, ker so člani tega sveta imenovani za vse življenje. Ta razpor pa jako škoduje državni avtoriteti. Vsa državna uprava je razkosana v dva sovražna tabora, ki drug drugega pobijata. Take razmere so škodljive, pa tudi jako nevarne.

Rusija. Še letošnjo jesen pride pred državni svet nov židovski zakon. Pobjedonoscev se hudo poganja, da bi se pravice židom omejile, ali ima hudega nasprotnika v novem finančnem ministru, ki iz finančno-političnih ozirov zagovarja žide. Zatorej ni verjetno, da bi se židom pravice dosti omejile, temveč se bodo le jasneje določile.

Italija. Minoli ponedeljek je bil občni zbor lucernskega Pijevega društva. Pred zborom je bila služba božja s pridigo. Župnik Wys je v lepem govoru dokazoval, da le Kristusovi nauki in verske resnice morejo narediti ljudi srečne. Predsednik kantonskega „Pijevega društva“, Estermann, je otvoril zborovanje s pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ v katerem pozdravu je izrečen namen društva, katero z vsemi svojimi močmi služi cerkvi, katere jedina more rešiti svet iz raznih pretečih zmot. Glavni predsednik teh društev, Reding, je pa priporočal, da naj se društvo posebno ozira na materijelna vprašanja. Kapelan Huber je govoril o napadih proti papeštvu in razpravljal sledeča vprašanja: 1. Kaj hočejo papeževi nasprotniki? 2. Kdo in kaj so v pravi luči? 3. Kaj je resničnega v njih trditvah? in 4. Kaj se mora iz tega izvajati?

Italija. V Rimu se je osnovalo društvo svobodomislecev z imenom „Giordano Bruno“, katero ima po § 2. svojih pravil namea, pobijati verske misli v katerikoli obliki. To društvo je napravilo slavnost v Brunov spomin. K slavnosti je pa pova-

bilo tudi Crispia. Ta je pa odgovoril, da ni bogotaj, on ne pobija ni tistega, ki na Boga veruje, ni tistega, ki ne veruje. Zato se ne vjema s § 2. njih pravil. Predsodke in prazne vere je pač treba pobijati, ne pa verske misli v vsaki obliki. Bruno ni bil bogotaj. Njegovih nazorov ni odobraval rimska kurija, ali umri je kot mučenik. Nadalje pravi Crispi, da je on nasprotnik nestrpnosti, naj že izvira iz pobožnosti ali pa samo iz pameti. Člani omenjenega društva so pač gledali, ko jim je nekaj resnice povedal mož, od katerega so to najmanj pričakovali.

Rusija in Turčija. Če je „Indépendance Belge“ prav poučen, je Turčija že odgovorila na sadnjo rusko noto. V odgovoru nekda Turčija naglašala, da se še vedno drži berlinske pogodbe. Zatorej pa obžaluje, da se je vsprejem bolgarskega ministerskega predsednika tako tolmačil, kakor bi Turčija s tem se odrekla berlinskemu odgovoru. Njen zastopnik v Sofiji bo tudi bolgarski vladi izrekel grajo zaradi objavljenja diplomatskih aktov. S tem je pa menda stvar končana. Rusija je dobila nekako zadoščenje. Turki in Bolgari pa zaradi tega nimajo nobene škode. Strah, da Rusija poseže po Armeniji, ker jej Turčija tira protirusko politiko, zapale vojne odškodnine pa poče plačati, je zopet za nekaj časa odstranjen in vse pojde v starem tiru naprej.

Anglija. Dne 6. t. m. se je v Dublinu proslavljala obletnica Parnellove smrti. Udeležba je bila ogromna. Poldrugo angleško miljo je bil dolg spreved na Parnellov grob. Devet poslancev, več mestnih odbornikov iz Dublina, Corka, Wataforda, Limericka in drugih občin in več družih odličnjakov se je peljalo v kočijah. Za tem so šla razna društva in zadruga z zastavami. Spreved sta gledala irski tajnik Morley in minister notranjih stvari Asquith. Na grobu je govoril James Kelly, in naglašal, da je treba iskati zaveznikov za dosego irske avtonomije, ali zavezništvo se mora osnovati le na podlagi jasno izraženega narodnega obstanka Irske. Parnell se je držal tega načela. Zaradi tega se je potegoval pred vsem za osnovo narodne vlade in se je za druge reforme manj brigal. Zato se pa ni dal vjeti v mreže angleških liberalcev. Neki ljudje so pozabili Parnellove zasluge, ali poznejši časi bodo sigurno kaznovali te ljudij. Danes pogrešamo Parnella, jutri ga bomo še bolj. Opozicija s strani mož, ki so se odrekli vsaki nezavisnosti in pali k nogam tuje stranke, bo imela toliko vpliva, kakor meč v rokah mrtveca. Njegovi somišljeniki ne hrepene po masčevanju, temveč hočejo le koristiti narodni stvari. Odpustiti hočejo tistim, ki so zašli na napačno pota, ker je potrebno, da se sedaj združi narod pod narodno zastavo. Temu govoru nekateri listi pripisujejo velik političen pomen, drugi pa mislijo, da so le samo širokoustne besede. Parnellovi tako ne morejo nič opraviti, ker jih je v parlamentu samo le devet. K večjemu spriditi bi kaj utegnili.

Belgija. Liberalci stavili so že dva predloga gledé premembe ustave. Jeden teh predlogov pribaja od radikalne, drugi pa od zmerne liberalne strani. Oba se pa vjemata v tem, da se dosti ne razločujeta od občne volilne pravice. Jeden senator je predlagal, da bi vsi volilci morali priti volit. Take določbe pa dosedaj nima nobena ustava, izimši brazilijska.

Južna Amerika. Otvorilo se je izredno zasedanje argentinskega kongresa. Novi predsednik Pena je prisegel. Ko je prejšnji predsednik Pellegrini odhajal iz predsedskega poslopja, se je bilo zbralo več postopačev, ki so kričali in žvižgali. Nov predsednik je v zbornici obljubil, da bo nepristranski vladal. Vso pozornost bo obracal zboljšanju državnih financ. Skušal bo napraviti slogo med raznimi strankami. Z rušitelji miru in reda bo pa z vso strogostjo postopal.

Izvirni dopisi.

Iz Kranjske gore, 14. oktobra. (Sedemdesetletnica in petindvajsetletnica častitega gospoda župnika Artelja.) Pretečeni ponedeljek je tukajšnji župnik gosp. Blaž Artelj v ožjem krogu nekaterih duhovnih prijateljev in znancev bolj na tihem praznoval sedemdesetletnico svojega življenja in petindvajsetletnico svojega tukajšnjega pastirovanja.

Po slovesni sv. maši, ki se zaradi sejma služi ob 9. uri, prišli so pred župnijsko hišo v polni paradi požarni brambovci, in njih načelnik, župan g. Budinek, je pozdravil v kratkem, pa jedratem govoru častitljivega, na pragu stoječega jubilanta, kateri se je solznimi očmi in ginjenimi besedami zahvalil za izredno čast in voščilo.

Pozneje se je predstavil tudi še občinski zastop, ki je g. župniku izrekel srčno zahvalo za ves njegov trud in za mnoge ne majhne skrbi skozi dolgih petindvajset let (spominjamo le na predelovanje in zidanje nove župnijske hiše), z iskreno željo, da bi ga Bog še mnogo let ohranil župniji v veselje in srečo!

Pri kosilu so navzoči prijatelji gosp. slavljencu posebno to voščili, da bi čez tri leta čvrst in zdrav praznoval svojo zlato mašo, in da bi, če je božja volja, čez deset let tudi še prišel med potentate po znanih besedah psalmistovih 89, 10: „In potentatibus 80 anni!“

Gosp. jubilant je imel kot župnik kranjskogorski 11 gg. kapelanov, katerih petero je že umrlo. Se živeči pa so bili povabljeni vsi na slavnost; ali zaradi daljave in drugih zaprek uobeden ni mogel priti. Pač pa so v znamenje spoštovanja in hvaležnosti svojemu ljubljenu nekdanjemu župniku poklonili krasno vezane mašne bukve. Da je tudi takim kapelanom veljala navdušena napitnica, ume se samo ob sebi. Razven imenovanega vezila došlo je še več pismenih in brzojavnih voščil.

Mi pa sklepamo te vrstice s srčno željo: „Ad multos annos!“ in posebno na srečno snidenje čez tri leta pri zlati maši g. slavljence! Bog daj!

Z Gorenjskega, 12. oktobra. Minul je torej tudi ta banket — Svetčev namreč — in pravijo, da se pri istem ni pripetilo nobene posebne nesreče. Hvala Bogu! Spravljen je zopet v kot naprednjaški boben, ki je pridno bobnal in s težavo zbobnal 180 pristno naprednjaških mož, navdušenih za „vero in dom“, mož, ki so siloma sneli krinko raz Svetčev obraz, da se je moral pokazati kot — takov, kakor v istini je.

Minul je torej ta banket in vesela sta ga bila gotovo tudi sv. Ciril in Metod, saj je v drugi vrsti veljal i njima. Kako tudi ne? Tudi njima na čast se je pilo in po „prvi pečenki“ se je tudi govorilo. Rešena je tedaj čast Svetčeva in na trdnih nogah stoji odslej družba sv. Cirila in Metoda. Na trdnih? Bojim se, da ne bo jela hirati in to vsled brezmejno sramotne agitacije naprednjakov proti brezdomovincem. Mesto, da bi se toliko v pilo za to družbo, naj bi se rajše delalo in kaj žrtvovalo! Zalibog, da tega ne moremo trditi pri mnogem naprednjaku. Vpiti znajo in pisariti, a ko je treba kaj dati, pa zginejo, kakor kafa.

Samo jeden slučaj. V našem okraju životari podružnica sv. Cirila in Metoda in njej na čelu je slučajno župnik, ki si je že mnogo zaslug stekel za to družbo i drugodi.

Da bi malo več življenja dal podružnici, stavil je predlog, oziroma prošnjo, naj bi se saj pramožnejši udje vpisali kot ustanovniki. Da pa tudi dejansko pokaže svojo vnemo za družbo, izročil je takoj gospodu blagajniku dotično svoto, dasi je že pri dveh drugih podružnicah ustanovnik misleč, da bodo i drugi posnemali ta njegov vzgled. Kaj še! Obljubili so pristopiti, a do danes ni vplačal ustanovnine ni jeden, dasi je od tega že preteklo skoro dve leti in dasi so ti možje pristno naprednjaške krvi in imajo družbo vedno na jeziku. Jednakih slučajev bi vam lahko še več navel, ki nam kažejo, da se v imenu družbe veliko pije, je in govori, a stori pa bore malo.

Toda čemu umivati, ko zamorec ne bo nikoli bel. Zapisali smo pa to kot faktum, da poznamo te naprednjaške kričaje.

Liga +7.

Glasbena Matica.

(Konec.)

Za leto 1891/92 izdal je odbor društvenim članom, ustrezajoč uže večkrat izraženi želji, da bi se pri izdaji muzikalij oziral na prireditve slovenskih pesmi za klavir v raznih transkripcijah, ker to probuja narodno zavest in omogoči gojitev narodnih pesmij v rodbinah, 3 skladbe za klavir in sicer:

1. „Kje so moje rožice“ fantazija zložil gospod pater Hugolin Sattner. 2. „Zagorska“ koncertna fantazija, zložil gospod Anton Foerster. 3. „Rapsodija na slovenske narodne pesmi“ zložil gopod Karol Hofmeister. Leta 1891/92 štelo je društvo skupaj 544 članov in sicer: a. podpornih članov v Ljubljani 247 b. podpornih članov zunaj Ljubljane 259 c. ustanovnikov 34 d. častne člane. V primeri z letom 1890/91 pomnožilo se je število članov za 33.

To je pač dokaz, da zanimanje za naše društvo vedno bolj prošinja narodne kroge, kajti s ponosom lahko rečemo, da ima Glasbena Matica izmed vseh slovenskih društev, razven družbe sv. Mohorja in Slovenske Matice največ članov. Nemila smrt posegla je tekom leta s svojo roko v krog naših društvenikov in nam odvzela dva odlična člana, namreč dičnega častnega člana gospoda Vojteha Valenta v vseh krogih priljubljeno osebo, — in blagega dr. Fran-

čiska Grossa, kateri si je za društvo stekel nevenljivih zaslug, ustanovivši mu stalen pevski zbor. Vrlima v Bogu počivajočima rodoljuboma bodi ohranjen trajen spomin!

Iz odbora izstopil je med letom Josip Nolli. Društvena glasbena šola se je navzlic mnogim oviram in zaprekam, s katerimi se je bilo boriti, prav lepo vspevala. Na mesto odstopivšega učitelja za gosli Viteslava Moserja dobil je odbor novega učitelja in koncertista za gosli Baudiča, kateri je predložil izvrstna spričevala in tudi stavljenim zahtevam točno in povoljno ustrega.

Nastavila se je za nekoliko časa provizorično kot učiteljica za klavir tudi gospodičina Zetinovich, ki pa je kmalu zapustila zavod, ostavivši Ljubljano. Treba je bilo vsled tega priskrbeti si še enega učitelja in to tem bolj, ker je bilo po odhodu dr. Grossa popolniti mesto pevovodje. Kakor vže gori omenjeno nastopil je mesto pevovodje in učitelja za klavir absolviran konservatorist gosp. profesor Hubad. Ta mož, ki živi in gori za glasbeno umetnost, prevzel je iz čistiga rodoljubja težavni ta posel, katerega opravlja z uzorno vestnostjo in natančnostjo, in odbor Glasbene Matice si mora pač častitati, da je šoli in društvu pridobil tako izborni moč, kateremu je na srečo edino le povoljni razvitek društvenega zbora in glasbene šole.

V instrumentalni šoli poučeval je početkom leta Forstmajer, pozneje pa, koje letá odšel, St'aral in po njegovem vsled bolezni provzročenem odstopu, Bič. V to šolo stavlil je odbor prav velike nade, zlasti ker je mislil, da bode iz nje izšel nekaj kader za bodočo mestno godbo. Žal, da se te nade niso obistinile. Učenci, kateri so se poučevali brez izjeme brezplačno, pohajali so malomarno učne ure in se sploh prav malo zanimali za pouk. Naravna posledica temu je bila ta, da so bili učni vspehi neznatni, kar je odbor prisililo, da bode to šolo še le pozneje otvoril.

V glasbeni šoli poučevalo se je:

1. v igri na klavirji 181 2. v igri na goslih 54 3. v zbornem petju 142 4. v splošnem petju in teoriji 112. Vpisanih je bilo skupaj 282 učencev, šolnine uplačalo se je 2128 gld., šolnine oproščenih je bilo 32 učencev.

Poučevale so nastopne moči:

1. Gerbič Fran, vodja glasbene šole, v igri na klavirju in solopetju; 2. Gerbičeva gospa, Baudič, Hofmeister in Hubad v igri na klavirju. 3. Baudič v igri na gosli. 4. Hubad v teoriji, splošnem in zborovem petju. St'aral in Bič v igri na godalih in trobilih. Običajni šolski koncert moral je letos vsled mnogih zaprek izostati, vršili so se pa pričetkom julija z ozirom na ugodne šolske prostore končni izpiti.

Tudi leta 1891/92 prejela je Glasbena Matica za vzdrževanje šole nastopne podpore:

1. od slavne c. kr. vlade 400 gld. 2. od slavnega dež. zbora 500 gld. 3. od slavnega mestnega zastopa razun navadnih 500 gld. še posebej 400 gld. toraj skupaj 900 gld. 4. od slavne kranjske hranilnice 200 gld. skupaj 2000 gld.

Vsem tem korporacijam bodi izročena tu najtopleja zahvala.

Navzlic tem navedenim izdatnim podporam vendar presegajo troški za šolo dohodek za 845 gld. 27 kr., kateri nedostatek se je moral pokriti iz društvenega imetja.

Z ozirom na to, da se ima šola boriti z leta za letom rastočim primanjkljajem, obrnil se je odbor do slavnega deželnega zbora s prošnjo, naj bi letno podporo 500 gld. primerno zvikšal. Ustrezajoč tej utemeljeni prošnji dovolil je slavni dež. zbor zvikšano podporo letnih 600 gld. za dobo 3 let.

Z letom 1891/92 završila je Glasbena Matica 9. šolsko in 20. društveno leto. Šola in društvo dala ste odboru sicer mnogo posla in truda, toda izvrševal je svoje naloge s tem večim veseljem, ker se je uveril, da ga spremljajo simpatije in da pri občinstvu leto za letom bolj prodira zanimanje za društvo, katero si je zlasti z ustanovitvijo glasbene šole pri slovenskem narodu postavilo trajen spomenik.

Na to poroča blagajnik Ivan Krulec, da je društvo imelo leta 1891/92 skupnega prometa blizu 17.000 gld. in sicer:

dohodkov 8.611 gld. 86 kr.
stroškov pa 8.222 - 37 -

končna gotovina znaša torej 389 gld. 29 kr.

Po proračunu za leto 1892/93 znašajo:

dohodki 4.609 gld. 29 kr.

stroški pa 6.194 - - -

in končni primanjkljaj 1.584 gld. 29 kr.

katerega bo pokriti s podporami.

V novi odbor so bili voljeni:

4. V Ljubljani stanujoči:

Bartel Anton, dr. Ferjančič Andrej, Foerster Anton, dr. Hudnik Matija, Krulec Ivan, Paternoster Josip, dr. Lovro Požar, Ravnika Francšek (predsednikom), Svetek Anton, Valentinčič Ignacij, Vencelj Ivan in Žumer Andrej.

B. Zunaj Ljubljane stanujoči:

Fajgelj Danilo, Gregorčič Simon, Starec Anton, Sušteršič Matija in Žirovnik Janko.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. oktobra.

(Slovo od deželnega predsednika.) Ljubljanska duhovščina poslovala se bode od dosedanjega deželnega predsednika blag. gospoda barona Andreja Winklerja v ponedeljek.

(Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski) podali se bodo iz Gradca na Dunaj, kjer se bodo vdeležili škofovskega odbora posvetovanj, ki se pričnó v ponedeljek.

(Občina Studenec Ig vdanostna izjava prevz. knezoškofu) se glasi: Prespoštljivo podpisani zastop županije Studenec pri Ljubljani obsoja z vso odločnostjo nečuvno zlobo, s katero napada slovensko liberalstvo z nedostojnimi in brezozirnimi neresnicami Vašo višji pastirsko službo; izraža Vam svoje sožalje v Vaši britkosti, ki Vam jo provzročujejo ti napadi; izreka Vam kot svojemu od Boga poslanemu višjemu pastirju svojo najzvestejšo udanost, otroško pokorščino in neomahljivo ljubezen. Strinja se tudi popolnoma z Vašimi načeli, razvitimi na I. slovenskem katoliškem shodu. Županija Studenec (Ig) dne 11. oktobra 1892. Jernej Toni, župan, Fr. Kraljič, Mart. Novak, J. Minati, Joz. Boh, svetovalci, Janez Cimperman, Jan. Bolha, Jan. Senk, Jan. Strukelj, Peter Kocijan, Jan. Zalar, odborniki.

(Na ljubljansko višjo gimnazijo) vstopil je včeraj kot suplent naš rojak gosp. dr. Fran Kropivnik. V peti razred se je namreč oglasilo toliko dijakov, da se je celo višjim šolskim oblastvom v Beču primerno zdelo privoliti, da se sedanja dva oddelka v peti šoli razdelita v tri. V vsakem teh oddelkov pa bode še vedno čez 40 dijakov.

(Slovesno blagoslovljenje v Marijanišču.) V Marijanišču se je lani in letos dozidal poseben lep oddelek za šole. Dobili so se tako zračni in svetli prostori za štirirazrednico, ki se je začela z letošnjim šolskim letom. Tako je zavod sedaj nekako dovršen. Da se to tudi slovesno pokaže, blagoslovil se bode prihodnji četrtek (dne 20. t. m.) ob 4 uri popoldne novi del hiše in ob tej priliki se bode priredila mala domača beseda za dobrotnike in znance, ki si bodo lahko ogledali nove prostore. Omenjamo, da je sedaj preteklo 10 let, odkar je pokojni knezoškof gospod Pogačar blagoslovil tedanje poslopje, ki je bilo le polovica v primeri s sedanjim.

(Shod katoliško političnega društva v Šmariju) se bo vršil, kakor smo omenili, jutri popoldne ob 3. uri v župnijskih prostorih. Ude katoliško-političnega društva in njegove prijatelje opozarjamo na ta shod ter mu želimo najboljših vspehov.

(Dr. Zwergerja škofovska petindvajsetletnica.) Sveti oče Leon XIII. je poslal jubilaru dr. Zwergerju posebno pismo, v katerem mu čestita za prelepo slovesnost, hvalač njegove velike zasluge za cerkev. V znamenje svoje očetovske naklonjenosti poslal mu je ob enem Leon XIII. zlato spominsko svetinjo s svojo podobo. — Tudi presvetli cesar je telegrafičnim potom čestital slavljenču, zahvalno priznavajoč izredne zasluge, ki si jih je s svojo udanostjo do cesarske rodbine pridobil škof-jubilant za cerkev in državo.

(Proračun o gospodarstvu ljubljanskega mesta.) V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano mestni magistrat naznanja, da so proračuni o dohodkih in o troških 1. mestne blagajnice ljubljanske, 2. mestnega ubožnega zaklada 3. zaklada meščanske bolnice in 4. ustanovnega zaklada za l. 1893. že sestavljeni in bodo od 14. do 28. t. m. razgrnjeni v magistratnem ekspeditu občanom na upogled, da vsak lahko svoje opazke o njih navede.

(Gozdarska šola v Idriji) založena je vsled ukaza c. kr. ministerstva za poljedelstvo in se je že

otvorila z dnem 1. oktobra. Ta gozdarska ali logarska šola zasnovana je po istem načinu, kakor na pr. ona v Hallu na Tirolskem ali pa v Gusswerku na Štirskem.

(Nagle smrti) je umrl dne 12. t. m. kakor se nam iz Idrije poroča, 60 letni rudar Leopold Klemenčič. Pil je poprejšnji večer laško vino. Ker se sicer ni lahko razlagati vzroka nenadne smrti, sumi se, da je bilo vine ponarejeno; zato se je vsa stvar naznanila oblastvu.

(Umrli) je sinoči tu poljski rodoljub g. Feliks Korezak pl. Szumlanski v 62. letu svoje dobe. Pokojnika, ki je preminol oddaljen od domovine svoje, prepeljali bodo jutri v Lvov in položili v rodbinsko rakev v Lyczakowem.

(Slovensko planinsko društvo.) Danes zvečer ob 8. uri je v Ljubljani v gostilni Al. Zajca na Rimski cesti posvetovanje ob ustanovitvi „slovenskega planinskega društva.“ Na dnevnem redu je poročilo pripravljalnega odbora, posvetovanje o načrtu pravil, vpisovanje društvenikov, volitev odbora in posamezni nasveti. — Zeleti je iskreno, da se vstanovi tako društvo, sicer nam bodo Nemci po vseh naših planinah napravili nemške napise in kazipote. Zato z veseljem pozdravljamo snovanje slovenskega planinskega društva ter želimo, da kmalu prične uspešno delovati.

(Osebnostna vest.) Z Dunaja sta dospela v Ljubljano dvorni svetnik g. prof. V. F. Exner in centralni nadzornik g. prof. Bayer, da se uverita o napredovanju c. kr. obrtne strokovne šole in z njo spojenih oddelkov za ženska roča dela.

(Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) otvori z dnem 20. t. m. štirimesečno pevsko šolo. P. n. gg. pevci, kateri se žele naobraziti v petju, blagovolé naj se oglasijo pri odboru dne 17. 18. in 19. t. m. na Sv. Jakoba trgu št. 11, I. nadstropje (na levo). Pouk v petju je brezplačen. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

(Dekanije idrijske udanostna izjava prevzvišenemu knezoškofu) se glasi: „Najnovejši ostudno lažnjivi napadi na prevzvišeno Vašo osebo, dosegli so le to, da ima preponižno podpisana, pri pastoralni konferenciji v Idriji zbrana duhovščina priliko, Vam svojo neomahljivo udanost in svoje najgloblje spoštovanje izraziti. Pač ima prav sveti Pavel, ko piše svojemu ljubemu učencu Timoteju: Qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat, ker ne samo bonum, temveč optimum opus, to je martyrium prevzame oni, ki sprejme v sedanjih žalostnih časih butaro, ki je celo za angeljska ramena pretežka! Vaši nasprotniki izvolili so si sredstvo, katero je rabil že brezbožni Celzij; toda njih besede, akoravno jih Ἀληθὺς λόγος nazivljajo, čaka laži določena kazen. Tudi Vaš sprednik Tomaž Chrön hodil je po trnjevi poti, per aspera — ad astra! Po besedah katere ste nedavno v Planini izreči blagovolili, ste tudi Vi, Prevzvišeni, preljubljeni nadpastir, pripravljeni voditi svojo čedo per aspera — a mi vsi pa trdno upamo, da tak pastir privede svojo čedo tudi — ad astra!“ Podpisali so to krepko izjavo vsi pri konferenciji navzoči duhovniki.

(Ustanove za sirote postojinskega okraja) Pri cesar Franc Josipovi ustanovi, ustanovljani ob praznovanju štiridesetletnice slavnega vladanja Njegovega Veličastva za uboge sirote postojinskega okraja, je s tem za leto 1892 razpisanih šest mest z darilom po 30 goldinarjev. Do užitka teh daril imajo pravico v prvi vrsti maloletne sirote bivših vojakov, kateri so padli v vojni ali umrli na posledicah vojninskega truda, potem sirote takih vojakov, kateri so umrli v vojaški službi, in slednjič sirote roditeljev, ki so imeli domovinsko pravico v postojinskem okraju. Maloletnim sirotam je kot jednake prištevati polnoletne sirote, ako so te popolnoma nepreskrbljene. Prošnje, katerim je po teh osebah pridejati potrebne priloge, morajo se vložiti do 1. novembra l. 1892. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojini.

(Številka 203 — pa Svetčev banket.) Poročali ste, da so udeležitelji Svetčevega banketa zložili 203 gld. za družbo sv. Cirila in Metoda. Ker je bil zbran cvet narodnjaštva — posebej domačinska ljubezen, bi bili pa en tisočak vendar le pričakovali. Nedavno so darovali sedemnajsteri duhovniki šmarijskega dekanata za tiskovno društvo 622 gld. Desetkrat sedemnajst „patentovanih“ rodoljubov pa za družbo sv. Cirila in Metoda — 203 gld. To so Vam odprte roke in odprti žepi! — Prosimo, gospodje, napišite nam še nekaj člankov o duhovski redodarnosti in požrtvovalnosti! Podučite nas! Brali bomo radi in se — smijali.

(Z Razdrtega.) se nam poroča: Pri „Pikčevih“ na Slavinjah se je v noči od 13. do 14. oktobra vtihotapil v blev neznan lopov ter zaklal lepega, mladega okoli 200 glđ. vrednega konja. Hudobnež je zabodel žival ravno v srce ter popustivši nož odnesel pete. Ljudje kar strmijo nad to satausko zločnostjo, tembolj, ker je gospodar Janez Debevec jako miren človek, ki je pri sosedih splošno priljubljen. Zato se sumi, da so zločin storili tujci, najbrže cigani. Nekoga so vže žandarji prijeli, pa kaj mu mu hočejo, konj — je vendar le mrtev. — Opomnimo, če je potreba kaj s pota spraviti, velja to gotovo o ciganih.

(Dr. Lovro Požar.) gimnazijski učitelj, je definitivno potrjen in priznan mu je profesorski naslov.

(Nov odvetnik za kočevsko mesto.) V četrtek bil je v seznam kranjskih odvetnikov pri kranjski odvetniški komori vpisan g. dr. B. Gottlieb, ki se bode nastanil v Kočevju.

(Krasna nova slovenska knjiga.) Izšla je v kat. tiskarni v Ljubljani knjiga z naslovom: Psalmi preložil Ivan Vesel, dekan trnovski. Cena 1-20 glđ. Dobiva se v Katol. Bukvarni in Kleinmayer-Bambergovih knjigarni v Ljubljani, v knjigarni Drag. Hribarja v Celju in Spiridion Skerba knjigarni v Gorici. — Za danes to knjigo le omenimo ter jo priporočimo izobraženim Slovencem v nakup; pozneje priobčimo o knjigi obširneje seeno.

(Še enkrat banka „Slavija“ in naši pogorelci.) Iz Stoba pri Gorici se nam piše z dne 13. oktob.: Pred štirinajstimi dnevi sem Vam poročal, da naši pogorelci čakajo že štirinajst dni na zavarovalnico. Danes pa Vam poročam, da naši pogorelci čakajo že skoro dvakrat štirinajst dni na zavarovalnico. Kaj pa mislite, g. Hribar? Ali res nimate več srca za nesrečnega kmeta? Seveda, g. Hribar, zdaj res ni imel časa misliti na naše pogorelce, ker je imel posla čez glavo z banketom in novim glediščem, katerega so zidali kmetski žolji. Počakaj neumni kmetavzar! V Ljubljani se pri banketu „šampanjce“ pije, naši pogorelci pa tukaj jokajo, ker jim denarja ne prinesete. Delavci, tesarji in zidarji, vpijejo: Dajte nam zaslužen plačilo, mi ne moremo več čakati, upniki pa hočejo denar nazaj. Pogorelci jim komaj sproti odgovarjajo: Potrpite, vse bomo plačali, da le dobimo „sekuranc“, a „sekuranca“ ni in ga ni. Gospod Hribar, kajne ni še zadosti, da ste pogorelcem toliko odtrgali — opravičeno ali neopravičeno, mi tega ne vemo — zdaj jim še pridružujete to malo svoto, ki jo imajo dobiti. Vdova Kvas je bila zavarovana za 400 glđ., dobila bo le 330, Žankar je bil zavarovan za 500, dobil bo le 408 glđ. Vboga vdova Seržen je bila zavarovana za 300, dobila bo le — 192 glđ. Tebi slovenski svet pripustim sodbo. Gospodje od Slavije imate sicer veliko denarja in ste včasih zelo radodarni, pri nesrečnih pogorelcih pa ste tako natančni, mesto da bi malo navrgli. To je menda liberalna ljubezen do nesrečnega bližnjega. Gospod Hribar, še enkrat rečem; To ni prav! Glejte, ako bi naši ljudje ne bili tako dobri in usmiljeni, pogorelci bi bili morali še danes spati pod prostim nebom, ali pa se potikati ves čas po tujih hišah, a dobri naši ljudje so jim vsaj toliko pomagali, da, če tudi na golih tleh, pa vsaj pod svojo streho spijo in kuhajo. Ako je pa kak drug zadržek, zakaj tega ne naznačite pogorelcem, kateri Vas dan na dan pričakujejo s solznimi očmi, da bi jim prinesli tolažbo — zavarovalnico. Visoki gospodje pač ne vejo, ali da nočejo vedeti, kaj so solze trpina-oratarja.

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Vč. g. o. Odilo Frankl O. S. B., suplent cerkvenega prava in cerkvene zgodovine na celovškem bogoslovskem učilišču, bil je dne 12. t. m. v Inomostu promoviran doktorjem bogoslovja. — Premišljeni so: čč. gg. A. Prosen, kaplan v Trgu, k sveti Hemi; Fr. Vacha, provizor v Glodnici v Nemški Grebinj; Fr. Buben, provizor v Nemškem Grebinju v Prebije. — V celovškem kn.-šk. deškem semenišču „Marianum“ je letos 127 gojencev.

(Cerkvena glasba.) Svoje čitatelje opozarjamo na g. Ign. Hladnika 17. glasbeno delo: Pet tantom ergo in petero mašnih pesem. Več v današnjem inseratu.

(Gledé na nevarnost pred kolero.) Izdal je mestni magistrat ljubljanski tale razglas: Iz javnih obzirov bodi z nova najnujnejše opomnjeno, da je vsak, kdor prenočuje tujce, ali pa daje stanovanja ali sobe itd. v najem, dalje vsak, ki vodi kako gospodinstvo dolžan takoj naznaniti mestnemu magistratu prihod vsakega popotnika, ki je prišel iz kra-

jev, o katerih se vé, da tam razsaja kolera. Za zdaj morajo biti torej takoj naznanjeni mestnemu magistratu vsi tisti, ki prihajajo iz Rusije, Nemčije, Francije in Rumunije, dalje tisti iz mesta Krakova in njegove okolice iz Podgórza ali drugih okuženih občin galiških, naposled oni iz Budimpešte in drugih okuženih občin ogerskih; istotako bode pri magistratu zglasiti vsakega, kdor bo prišel iz krajev, kjer se utegne kolera še prikazati odsehdob.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O seji, katera je bila dne 1. septembra t. l., dobili smo sledeče poročilo: Zapisnikar poroča o stvaréh, katere so bile od zadnje seje sém rešene kurentnim potom. Več poročil o nadzorovanju tukajšnjih ljudskih šol z dotičnimi naveti se vzame na znanje in odobri. Gledé neke prošnje za remuneriranje poučevanja preko števila določenih ur pojdi poročilo na c. kr. deželni šolski svet. Več prošenj tukajšnjih pomočnih učiteljev za novčeno podporo med počitnicami priporoča se c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. Prošnje nekaterih izprašanih otroških vrtaric za pripuščanje k praktikovanju na mestnih slovenskih otroških vrtec v šolskem letu 1892/93 in pa razne prošnje za odobrenje izpustnic rešijo se primerno po zakonitih določilih. Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Julija Wallnerja ob okrajni učiteljski konferenci za nemške šole ljubljanske vzame se na znanje, in predloži z naveti, izproženimi o tem povodu, c. kr. deželnemu šolskemu svetu v odobrenje. — Nadučiteljici in voditeljici na mestni nemški dekliški ljudski šoli, gosposdičini Baurovi, izreče se za njeno marljivo in požrtvovalno pomnoževanje zbirke učil na imenovani šoli pohvalno priznanje. Sklene se storiti potrebne korake, da bi veljale gledé prostega časa med tednom za mestne ljudske šole ljubljanske iste določbe, kakor za srednje šole. Gledé nadzorovanja nekega privatnega zavoda in pa slovenskega pouka na nemških šolah izprosi je vnovič napotkov od c. kr. deželnega šolskega sveta.

(„Katoliško društvo detoljubov“.) Pred kratkim je izšla V. letnika „Krščanskega Detoljuba“ 1. in 2. številka skupaj. Listajočim to drobno knjižico, se nam je z vsake strani vrivala misel: Tu in tako je treba. Verske šole še ni, in kadaj pride ne vémo; tedaj vzgojimo si vsaj prve in najnaravnejše vzgojitelje — stariše naših otrok v krščanskem smislu, če je otroke v šoli zakon odtrgal cerkvi z nadzorstva. In to misel izvrstno izvaja naše „Katoliško društvo detoljubov“ ali recimo bolje, čast. g. A. Kržič. V „listu“, ki se izdaje štirikrat na leto, dobijo vzgojevalci najlepših nauk, mičnih vzgledov; v imenovanem zvezku se jako temeljito in v lepi obliki navaja sredstva, kako ubraniti otroke najhujšemu sovražniku vzgoje — nečistosti. Potem podaje starišem v vzgled čast. Marijo Kristino Savojsko in njeno mater; nato poučuje krščanske družine o sv. Rešnjem Telesu, kako je imamo obiskovati in kako se pripravljati na sv. popotnico; ravno tako ima veliko lepih nauk o sv. krstu! Nadaljujoč razlaga ptujih grehov vzgojevalcem se peča ta zvezek s 7. tujim grehom Na koncu pa je več kratkih spodbudnih in vedrilnih sestavkov. — Jako rabna je tudi priloga „Spodobno vedenje. I. V cerkvi“, ki vsem malim in velikim daje lep, in žalibog, krvavo potreben pouk, kako se je vesti v cerkvi. — Tako častno in plodonosno deluje društvo javno s tiskano besedo, poleg tega pa veže vse ude vez molitve z Bogom, od katerega je jedno pričakovati rešitev mladine in človeškega rodú. — Vsem svojim bralcem najtopleje priporočamo društvo in knjižico od njega izdane. Veliko in izredno pomenljivo poglavje je to, da se vkrepi „katoliško življenje“.

(Spremembe pri učiteljstvu.) Drugo učiteljsko mesto v Cerknici dobil je učitelj v Beli Peči, Rudolf Piš, drugo učiteljsko mesto v Škofji Loki tamošnji tretji učitelj Bogomir Krenner, tretje učiteljsko mesto v Škofji Loki pa dobi učitelj v Sorici, Julij Flis. Tretje učiteljsko mesto v Veliki Dolini je dobil Ferdinand Strel, dosedaj učitelj v Bosni, drugo učiteljsko mesto v Mokronogu pa tamošnji začasni učitelj Evard Bohinc, tretje učiteljsko mesto v Sodražici učiteljica v Knežaku, Marija Bernot. Za učitelja in vodjo v Gerčarice pride Janez Hutter, učitelj v Topli Rebri, na jednako mesto v Banjalu pa učitelj Jernej Kimovec, nadučitelj na Vačah.

(„Edinost“ in resnica.) „Edinost“ poroča pod naslovom: Sijajna manifestacija o znanem banketu ter pravi: „V nedeljo so se zbrali v središču našem odposlaniki z vseh strani domovine naše slo-

venske, 1. da protestujejo — ne proti katoliškemu shodu, kakor se je trdilo te dni iz lahko umljivih razlogov. — ampak proti herostratskemu početju onih posamičnikov, ki so zlorabljali katoliški shod ali za svoje posebne namene, ali pa na uslugo tisti ledeno-mrzli sapi, ki piše sedaj po našem političkem pozorišču, preteč zadušiti še to jedino, na kar se moremo opirati pri svoji revščini: narodne značaje.“ — Torej „Edinost“ je tudi med onimi, ki sedaj zatirajo, da se banket ni vrizoril proti katol. shodu. Žal, da mi nimamo tako kratkega spomina, kakor naši liberalni listi. Mi se namreč še vedno sklicujemo na povabilo k banketu. Tam beremo: „Minuli so dnevi slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. Žalibog, da se je katoliški shod postavil na neko skrajno stališče, katero nas ne more dovesti do toliko zaželjene sprave.“ In dalje pravi, da se priredi banket, „s katerim hočemo izjaviti ... da smo nasproti skrajnostim izjavljenim na kat. shodu složen in edin narod.“ — Tako resnicoljubna „Edinost“ glasi se vabilo. Ne posamični, ampak katoli. shod se je postavil na neko skrajno stališče, in proti temu naj se na banketu pokaže „složen in edin narod.“ — To je resnica. „Edinost“ seveda „iz lahko umljivih vzrokov“ tega neče priznati. — Res sama zavijanja po naših liberalnih listih v Ljubljani in v Trstu!

(Spremembe pri slovenskih duhovnikih v Ameriki.) Št. pavelska nadškofija: č. g. A. Plut pride v Glencoe; č. g. Fr. Bajec je nameščen v Rush city; č. g. M. Pakiž, kateri je pred par meseci zapustil ljubljansko škofijo, je imenovan duhovnim pomočnikom pri mestni fari sv. Frančiška v Št. Pavlu, Minnesota.

(Amerikanski vladni zastopnik o katol. cerkvi.) New-yorški nadškof Corrigan bo imel slavnostni govor dne 22. okt. pri odprtju new-yorškega razstavnega poslopja v Chicagi. Komisar je ob enem tudi izrazil svoje mnenje, da se spodobi, da ima katoliški dostojanstvenik glavno besedo pri otvoritvi, ker ravno katoliška vera je veliko pripomogla po svojem zastopniku in vplivu na španskem dvoru, da je Kolumb dobil ladije ter mogel odriniti.

Tudi nadškof Ireland iz Št. Paula bo imel dva slavnostna govora ob času otvoritve. In naši liberalci? —

(Avstrija na razstavi v Chicagi), bode jako častno zastopana. Kakor poroča zadnji „Amerikanski Slovenec“, bodo zlasti dunajski strugarji razstavili veliko predmetov, da na ta način zopet odprejo svojim izdelkom pot v „Zedinjene države.“

(Župnijski izpit v Gorici) je delal dne 11. 12. in 13. oktobra t. l. g. J. Fabijan, upravitelj v Čepovanu.

(Za obrtnike, tovarnarje in trgovce.) Nižje-avstrijsko obrtno društvo izdalo je knjigo „Kritični vodnik za načrt davčnega zakona za obrtnike, tovarnarje in trgovce“, kateremu je namen natančneje seznaniti interese z vsebino vladnega predloga. Zaradi pomena, katerega je pripisovati načrtu novega davčnega zakona je želeli, da bi se ta knjižica mej obrtniki kolikor mogoče zelo razširila. Knjižica stane le 10 kr. in jo je dobiti pri napominanem društvu (Dunaj, I. Eschenbachgasse, št. 11.)

(V Londonu) bil je nedavno za lordmajor-a (župana) izvoljen katoličan Mr. Stuart Knill, dasiravno je pred izvolitvijo odločno izrekel, da se bode i kot župan javno spoznaval za katoličana. To je od reformacije prvokrat, da je londonski lordmajor odločen katoličan. Mr. Stuart Knill je tudi odločno rekel, da se ne bode udeleževal anglikanskih cerkvenih slovesnostij, marveč da bode imenoval namestnika, ki ga bode ob takih prilikah zastopal. Vkljub temu je bil izvoljen županom, kajti kakor je pisala anglikanska „St. James Gazette“, to da je Knill odločen katoličan, ga ne stori nesposobnega za toli odlično mesto župana v anglikanskem Londonu! Liga + 4.

(Lastnosti raznoterih narodov.) Praški „Hlas Národa“ pisal je o tem dne 22. junija t. l. nastopno: „Svojstva raznoterih narodov so: V novo odkriti deželi Spanec zgradi cerkev, Francoz gledišče, Anglež železnico, Lah se poišče lepo solnčno stran, Nemec založi krčmo, Rus oplóti polje, Poljak založi novine, Čeh in — Slovenc ne se predvsem prepirata med seboj; žid vstanovi prodajalnico in vsi preje omenjeni skrbé za to, da žid hitro — obogati!“ — Istina!

(Slovstvo.) Květena Moravy a rakouského Slezska. Sepsal c. kr. profesor dr. Ed. Formanek. Tiskem J. R. Vilímka v Praze 1892. — Tako se imenuje za vse prirodnoznanke jako zani-

mivo delo, v katerem je s čudovito točnostjo opisana flora moravska in šleska. Samih „hieracij“ je opisanih nad 150 vrst. Omenjamo to knjigo v zlasti zato, da bi našin znanstvenega domačega delovanja pri Čehih našel i pri nas posnemovalcev. — Prijatelj prirode, lovec, gozdarje vseče češčini, opozarjamo pri tej priliki na list „Haj“ s prilogo „Lorena“ (Urednik listu je Jan Doležal ve Zdáre u Polné).

Slavno vredništvo! V Vašem listu čitela sem večkrat o Kathreinovi Kneippa sladni kavi in lansko zimo jo tudi poskusila. Ta poskus me pa ni tako zadovoljil, da bi se bila odpovedala stari navadi in porabila to sredstvo. Zadnji čas sem bila zopet opozorjena na to kavo in sem jo zopet poskusila. Sedaj sem pa vzela le $\frac{1}{4}$ sladne kave, torej nekaj več, nego poprej smokvinske kave, in $\frac{3}{4}$ navadne kave. Kuhala sem sladno kavo in s tem polila navadno kavo v samovar, in čudila sem se fini okusni kavi, katero sem dobila na ta način. Vseled tega ugodnega vspeha sem zopet jela rabiti sladno kavo. Čez nekaj dni sem že jemala polovico sladne kave in polovico navadne kave, ne da bi bila opazila razliko. Tako sem se privadila. Sedaj vem, da mi sladna kava sprva samo zaradi tega ni ugajala, ker je nisem prav pripravila in ker sem hotela kar samo piti. Če je kdo vaje navadne kave, se nakrat premene ne more privaditi, temveč le polagoma. Prepričana sem, da bodem sledeč svetu gospoda župnika Kneippa v kratkem jemala še več sladne kave. Sedaj uživam dobro zdravo pijačo, ki me pa še manj stane. Ker mislim, da je drugim gospodinjam se ravno tako godilo, kakor meni, zato je prosim slavno vredništvo, da objavite te vrste.

Z velespoštovanjem
Naročnica.

Telegrami.

Budimpešta, 14. oktobra. V ogerske delegacije odseku za vnanje stvari se je izrekel Kalnoky, da za trodržavno zvezo ni nič skritega. Ta zveza ima le defenzivni namen. On je prepričan, da bode ta zveza še v bodoče ugajala našim koristim. Minister upa, da se angleška politika ne bode premenila, in se ne boji, da bi se odnošaji s Srbijo slabšali, ker se je premenila vlada. Govoreč o Rumuniji, je rekel, da želi, da se s hladno krvjo postopa z narodnimi nasprotstvi. O ruskih korakih v Carigradu vsled vsprejema bolgarskega ministerskega predsednika on uradno ničesa ne vé in torej ne more ničesa izreči. Turška vlada tudi še ni dala nobenega odgovora. Turčiji in Bolgariji je Avstrija priporočala, da naj v svojem interesu mej seboj živite v dobrih razmerah. Dvomiti ni, da bodo sedanje povoljne razmere trajne. Take stvari se pa razdražijo, če se diplomacija jame vmešavati.

Budimpešta, 14. oktobra. V budgetnem odseku avstrijske delegacije je izjavil vojni minister, da je povišanje potrebščin za vojsko v zvezi z evropskimi razmerami. Povsod vlada prepričanje, da državne koristi zahtevajo žrtve. Z dveletno aktivno službo bi bil on zadovoljen samo, če se poniža število vojakov in zboljša podčastnike z boljšim izvežbanjem, boljšo oskrbo in plačo. To bi bilo jako drago in se ne dá uporabiti. Ministru je veliko na tem, da se vojaki dobro sporazumijo s prebivalstvom. — Odsek je potem vsprejel vojni proračun.

Budimpešta, 15. oktobra. Budgetni odsek avstrijske delegacije je vsprejel z vsemi glasovi proti Eimu Dumbe poročilo o budgetu ministerstva vnanjih stvari. Poročilo parafrazuje Kalnoky-jevo pojasnilo in naglašja, da je Eimovo mnenje, ki se razločuje od mnenja drugih delegatov, le lokalnega značaja, opira se le na mišljenje jednega samega naroda, pa še tega ne v celoti. Poročilo izreka zadovoljnost z ministrovimi pojasnili, zlasti tudi gledé na odnošaje s ruskim dvorom in rusko vlado. Nadalje se izreka popolno zaupanje v ministrovo vnanjo politiko, kot mirovno politiko. Vsprejel se je proračun skupnega finančnega ministerstva. Prihodnja seja je jutri.

Monakovo, 14. oktobra. Princ Leopold in princesinja Gizela bavarska bodeta na povabilo cesarja Viljema botrovala pri krstu cesarske hčere dne 22. t. m.

London, 14. avgusta. Angleška policija je zaprla francoskega anarhista Frangoisa, pravega provzročitelja eksplozije v gostilnici Véri v Parizu.

Tuji.

13. oktobra.

Pri avstrijskem caru: Potočnik, jurist, od Svetega Jurja. — Gaberšek, učitelj, iz Žabnice.

Pri bavarskem dvoru: Razboršek, trgovec, iz Smartna. — Hönigman, trgovec, iz Kočevja. — Špant iz Litiže.

Pri Južnem kolodvoru: Prieser, Schütz, potovalec, in Untersinger z Dunaja. — Pogačnik, veletržec, iz Dobrave. — Zasar, iz Kočevja. — Wölfling iz Gorice. — Josip in Lorene Aljančič od Sv. Križa.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur
opazovanja	razkoma v mm	toploma po Celsiusu			
7. u. jut.	734.7	10.2	sl. svzh.	dež	24.30
8. u. pop.	732.8	17.8	sl. vzh.	del. jasno	
9. u. zveč.	731.6	14.8	brezv.	dež	
Srednja temperatura 14.3°, za 2-5° nad normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 15. oktobra.

	gl. kr.		gl. al.
Pšenica, hktl.	6 12	Špeh porojen, kgr.	64
Rež,	5 23	Surovo maslo,	80
Jčemen,	3 96	Jajce, jedno	03
Oves,	2 52	Mleko, liter	10
Ajda,	5 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4 71	Telečje	56
Koruza,	4 50	Svinjsko	52
Krompir,	2 70	Kostrunovo	36
Leča,	12 —	Pškanec	35
Grah,	10 —	Golob	17
Fizol,	8 —	Seno, 100 kgr.	2 05
Mašlo,	kgr. — 92	Slama,	1 87
Mast,	— 66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 50
Špeh svež,	— 54	„ mehka,	5 —

Prošnja.

Odbor rečne loterije v korist misijonske hiše v Kočevju prosi, naj tisti p. n. blagi podpiratelji, kateri imajo še kaj nerazprodanih srečk, blagovolijo srečke dobrohotno razprodati ali pa še pravočasno vrniti. Tistim pa, kateri se prostovoljno oglašijo za razpečevanje nazaj poslanih srečk, ponuja odbor za plačilo 15 do 20 kr. od goldinarja.

Srečkanje se bode vršilo že dne 30. novembra 1892.

484 3—3

Odbor.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 76 zobozdravnik

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Katoliška tiskarna

priloga raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Posestvo

z velikim vrtom

v Ljubljani, jako pripravno stavišče, prodá se pod ugodnimi pogoji. — Poleg tega prodasta se tudi

dva lepa velika travnika

v mestnem logu, in pol ure od Ljubljane drugo

posestvo

s 50 orali zemlje in velikim gospodarskim poslopjem

je tudi na prodaj. 492 2—2

Ravnokar je izšlo in se dobiva:

Premru: 485 3—3

Dialoghi italijani, tedeschi e sloveni.

Laški, nemški in slovenski pogovori.

Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 5 kr.

J. Giontini - jeva knjigarna
v Ljubljani.

J. BENDIK v Št. Valentinu pri Steyru

jedini izdelovalec nove izumljene a. kr. privilegovane

svetle tinkture za usnje,

s katero se naredi svetlo (zlika brez krtače) usnje na konjskih komatih, vozovih, usnje za čevlje in galanterijsko usnje, priporočja ta svoj izdelek, kateri se rabi ne le pri c. in kr. vojaštvu in velikih transportnih podjetjih na Dunaju, temveč tudi v hlevih cesarskih visokostij že več let.

Nadalje priporočja ravno isti za nepremočljive čevlje svojo elavnostno 377 10—5

nepremočno mast za usnje,

ki daje usnju posebno mehko in se rabi celó pri najvišjem dvoru.

Cene: Svetla tinktura za usnje kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1 — 80 kr., št. 2 — 40 kr., št. 3 — 20 kr.

Nepremočna mast za usnje kilo 80 kr., $\frac{1}{2}$ kilo 40 kr., $\frac{1}{4}$ kilo 20 kr., $\frac{1}{8}$ kilo 10 kr.

Prodajalci na drobno in vojniki dobé rabat.

Da se izogneš prevaram glej na ime „J. Bendik v Št. Valentinu“, ki je na vsakem kosu.

V Ljubljani je prodajata Schussnig & Weber, v Celju Tanner in Steiger, v Mariboru Holasek in Martinz.

XXXX solidno blago XXXX

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatorvi hiši)

priporočja svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastojni in franko. 392 (24—11)

XXXX Najnižje cene XXXX

Cerkvena glasba.

Pet Tantum ergo

in

petero mašnih pesem

za mešan zbor zložil **Ig. Hladnik**, op. 17.

== Cena 40 kr. ==

Prodaja: „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, J. Krajc v Novem Mestu in Fr. Norbert Gregl v Nazaretu, Štajersko.

Dr. Vinko Gregorič
 useja si naznaniti, da je danes
 odpotoval; vrnil se pa bude
 sredi decembra meseca
 zopet v Ljubljano. 456 8-4
 V Ljubljani, dne 5. okt. 1892.

Ivan Kregar,
 pasarsko in
 izdelovatelj
 cekvenega
 orodja
 LJUBLJANA,
 Poljanska
 cesta št. 8,
 poleg „Alojzije-
 višča“
 opozarja in toplo priporoča prečistiti duhovščini in
 slavnim cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno
pasarsko delalnico,
 v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih
 cerkveno orodje, kot: moštrance, ciborije, kelihe,
 tabernakelne, svečnike, léstence itd. iz najtrše in naj-
 zanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih
 ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in pre-
 navlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovodne
 osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro
 spravljeno in poštne prosto. 1592 52-43

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,
 mlatilnice, čistilnice za žito,
 trierje, slamoreznice,
 mlinske za sadje,
 stiskalnice za sadje in vino, za grozdje,
 kakor vse druge stroje in priprave
 za kmetijstvo,
 vinarstvo in sadjarstvo itd.
 priporoča v najnovejši in najboljši
 obliki, po ceni.
IG. HELLER, DUNAJ,
 2/2 Praterstrasse 78.
 Ilustrovani zapiski in pohvalna pisma v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem
 jeziku po zahtevanju brezplačno in franco. — Če za poskušanje — garancija —
 ugodi pogoj.
 Zopet mišljeno ceno! 26
 165 (12-6)

Najnižje cene
 Največji izbor
 Preobleke Popravila.
L. Mikusch,
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.
 221 25

Primerna darila!
 priporoča uljudno
Fran Čuden,
 urar,
 preje **J. GEBE,**
 v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,
 ter vabi uljudno preč. duhov-
 ščino in sl. občinstvo na ogled
 svoje **velike izborne za-
 loge** najraznovrstnejših
 žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih
 ur z nihalom, ur s stolom in ur budilnic
 (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov
 v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižih,
 prstanov in uhanov.
 Cene žepnim uram so naslednje:
 Najfinije nikelnate ure od gl. 4-20 do 6 —
 " srebrne ure s ključem " 7-50 " 10 —
 " srebrne remontoir-ure " 7-50 " 12 —
 " iste z dvojnimi oklepom " 9 — " 18 —
 " zlate ure za dame " 16 — " 35 —
 " zlate ure za gospode " 24 — " 130 —
 Garantiram povsem za poštenost pri meni kuplje-
 nega blaga; za zanesljivost mehanizma pa eno leto
 jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da
 moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom,
 vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.
 Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim
 za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po
 želji z obratno pošto. 17-12 205 38 29
 Ilustrovani ceniki na željo gratis in franco.

J. N. POTOČNIK,
 krojaški mojster,
 v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulin-
 skem poslopju, priporoča se osobito prečast.
 duhovščini v natančno izdelovanje
 duhovniških sukenj, talarjev itd.
 V zalogi ima najboljše in trpežno blago,
 kakoršno se rabi za izdelovanje najraznovrst-
 nih duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna;
 cene možno nizke. 363 26-11

Kathreinerjeva
Kneippa sladna kava,
 najboljši dodatek h kavi,
 prodaja prodajalcem na drobno po originalnih tovar-
 niških cenah 461 13-6
JANEZ LUCKMANN v Ljubljani.

Za bolne in zdrave
 je najboljša hranilno sredstvo, silno potrebno
 za zdravlje, priznane od zdravnikov kot „izvrstno“ in
 od mnogih bolnikov s pričali najtopleje priporočena
Trnkóczyjeva
hmeljna sladna kava
 z dobrim okusom iz lepo dišavo.
 Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno
 pridejo zavitki 4 kg.
 Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl.**
Trnkóczyju, lekarnarju v Ljubljani: na Dunaju
 imajo zalogo lekarnarji: **Viktor pl. Trnkóczy,** V. okraj,
 Hundsturmstrasse 113; **dr. Oton pl. Trnkóczy,**
 III. okraj, Radetzkyplatz 17, **Julij pl. Trnkóczy,**
 VIII. okraj, Josefstadtstrasse 30; v Gracu (Stajarsko)
Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh
 lekarnah, prodajalnicah dišav, kupolih itd.
 (1391) Prekupci imajo obilen rabat. (28)

Založba tovarne
 pri
Franu Detterju
 v Ljubljani, na Starem trgu št. 1, nasproti železnemu mostu.
 Tu se dobivajo vsake vrste
kmetijski stroji,
 kakor: slamoreznice, mlatilnice, žito čistilni stroji itd.
 P. n. gospodinjam, krojačem in čevljarjem pa priporoča svoje izvrstne
šivalne stroje
 prav po nizki ceni, za katere **pet let jamči** (garantira).
 Vsakdo kdor je tu stroje kupoval, je bil zadovoljen, ter je izrekal zahvalo. Med drugim navedemo tu
 le sledečo:
 Gospodu **Franu Detterju** v Ljubljani.
 Šivalni stroj, kojega ste mi poslali, prav izvrstno, dobro in hitro dela, ter Vam moram reči, da ste
 mi boljši stroj poslali, kakor sem ga pričakoval, ter Vam s tem izrekam mojo zahvalo. Spoštovanjem
 483 3-1
 Brod na Kulpi, 24. sept. 1892.
Ivan Stampfl, čevljar.

Kathreinerjeva
 Kneippa
 sladna
 kava.
 Pristna samo
 s to varstveno
 znamko.
 Pred ponared-
 bami se sviri.
 Dobiva se povsod.
 Neprekosljiv dodatek kavi.

DOBRA KAVA

le s **Kathreinerjevo**
Kneippa sladno kavo

za dodatek. 463 13-6

Dobiva se povsod.

Pred ponaredbami se svari.

Bogato zalogo ličnih s pravim
zlatom pozlačenih 489 5-5

nagrobni križev

priporoča po nizkih cenah

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino v LJUBLJANI,
Mestni trg št. 10.

Na zahtevo pošlje obrazce in
ilustrovane cenike franko.

Velika zaloga različnih železolitih in ploščevinastih

peči.

V letu 1838. v Trstu osnovana

e. k. privileg.

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere

generalnega zastopa pisarne

80

na Dunaju

174 12-3

v družbini hiši, mesto, Weiburggasse št. 4,

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru poškodbam pri prevažanju in po toči, dalje člo-
veško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri
najemnini vsled požara ali razpoka.

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Velika 50krajcarska loterija.

Zrebanje

danes.

177 10

Glavni dobitnik

75.000 gld.

Srečke à 50 kr. priporoča:

J. C. MAYER v Ljubljani.

Zadnji dan za nakupovanje srečk.

Javna zahvala in priporočilo.

Podpisana imela sva svoje pohoštvo in druge pre-
mičnine pri „UNIO CATHOLICA“ zavarovane.
Dne 22. septembra t. l. bilo je vse najino imetje vsled
požara pokončano. Ravnateljstvo zavarovalnice „Unio ca-
tholica“ pustilo je škodo po ljubljanskem generalnem za-
stopu brzo pregledati in vestno ceniti ter je nama odškodnino
točno izplačalo. Zato priporočava slavnemu občinstvu
zavarovalnico „Unio catholica“ najtopleješe.

V Cirkovcah na Južnem Štajerskem,
dne 11. oktobra 1892.

493 1

Matija Kovačič.

Anton Lačen.

Na prodaj so za nizko ceno

tri že rabljene, a dobro ohranjene

velike petrolejne svetilnice

in sedem manjših visečih svetilnic.

Velike svetilnice primerne so za gostilni-
čarje ali večje dvorane, manjše za obrtnike.

Več izve se v upravnistvu „Slovenca“.

482 3

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (1419) 26

Svarilo.

462 13-6

Usojamo si p. n. občinstvo uljudno na to opozarjati, da se naša

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

nikoli odprta

ne prodaja, temveč v belih izvornih zavitkih z
modrim tiskom po 1/2 klgr., 200 in 100 gramov in
našim podpisom in varstveno znamko, ki je tukaj zraven.
Pazi naj se posebno na našo varstveno znamko,
kajti občinstvo se skuša slepiti z vsemi mogočimi po-
naredbami. Papir, tisk in tekst se popolnoma ponaredi,
samo podoba častitega gospoda župnika in našega pod-
pisa nemajo ponaredbe. Nikdo naj ne sodi Kathreiner-
jeve Kneippa sladne kave, če ni dobil pristne zavitku
z varstveno znamko, ki je tu zraven.

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
v Berlinu, na Dunaju in v Monakovem.

Dunajska borza.

Dne 15. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 75 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	96 " 55 "
Zlata renta 4%, davka prosta	115 " 25 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 35 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	989 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	313 " 50 "
London, 10 funtov strl.	119 " 60 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 51 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemških mark 100	58 " 70 "

Dne 14. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	112 gld. 55 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 35 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186 " — "
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	190 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	62 " 25 "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	58 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2795	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 19 "
Laških lir 100	— " — "

MERCUR menjarnična delniška
družba na Dunaju,
L. Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% galiskega zemljiškega kreditnega društva
zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher)
srebrne prioritete.

Brezplačno shranjevanje in oskrbovanje

imovine.

Natančnejša pojasnila dajo se v naši
povzvedovalni pisarni ustno in pismeno.